

§ 257

RAKENNUSLAUTAKUNNAN LAUSUNTO KAUPUNGINHALLITUKSELLE
VALTUUSTOALOITTEESTA, JOKA KOSKEE HELSINGIN KAUPUNGIN OMISTUKSESSA
OLEVIEN VANHOJEN RAKENNUSTEN KULTTUURIPERINNÖN
TULEVAISUUSSTRATEGIAN LAATIMISTA
HEL 2015-003837

LAUSUNTOEHDOTUS

Rakennuslautakunta antaa valtuustoaloitteesta seuraavan lausunnon.

Taustaa

Kulttuuriympäristön kehittäminen ja suojelu vaativat tuekseen ajan-
tasaista tietoa kulttuuriympäristöstä, arvokkaista kohteista ja niiden ti-
lanteesta. Erilaista tietoa on paljon ja se on usein hajallaan. Erilaiset in-
ventoinnit ja selvitykset muodostavat pohjan arvokkaiden kulttuurikoh-
teiden määrittelylle.

Valtioneuvosto laati vuosiksi 2014 - 2020 kulttuuriympäristö-strategian.
Siinä todetaan, että kunnat ja muut paikalliset toimijat voivat laatia
omaa kuntaansa koskevia kulttuuriympäristöohjelmia, joiden valmiste-
luun asukkaat, yhteisöt, viranomaiset ja elinkeinoelämä voivat osallis-
tua.

Kulttuuriympäristöstrategian laatiminen Helsinkiin on tarpeen ja kannat-
ettava. Useat hallintokunnat ovatkin ehdottaneet kaupungin strate-
giaohjelmaan kulttuuriympäristöstrategian laatimista. Myös rakennus-
valvonta on ehdottanut sen laatimista. Strategiassa voitaisiin käsitellä
suuria linjauksia, mutta ottaa kantaa myös pieniltä tuntuviin yksityiskoh-
tiin, jotka lukuisuudessaan ja kertaantuessaan vaikuttavat jokapäiväi-
seen ympäristöön ja sen kokemiseen.

Aloite

Laura Kolben aloite koskee kaupungin omistuksessa olevan rakenne-
tun kulttuuriperinnön tulevaisuusstrategian laatimista kaupungin eri ra-
kentamiseen, kiinteistönhoitoon ja rakennusperintöön erikoistuneiden
hallintokuntien toimesta.

Rakennusvalvonnan käsityksen mukaan strategialla olisi ennaltaehkäi-
sevää ja pitkän tähtäyksen merkitystä. Kaupungin omistuksessa on pal-
jon erilaista rakennuskantaa, jonka käyttö kaupungin hallintokuntien
tarpeisiin ei enää ole ajankohtaista. Jos rakennukset jäävät vaille käyt-
töä ne rappeutuvat nopeasti ja niiden korjaaminen saattaa olla kallista

tai jopa mahdotonta. Rakennuksille tuleekin aktiivisesti etsiä uutta käyttöä ja harkita niiden myymistä, jos kaupunki itse ei niitä tarvitse ja niiden omistaminen ei ole strategisesti tärkeää.

Kaupungin omistamaa rakennuskantaa kehittää ja hallinnoi kiinteistöviraston tilakeskus. Rakennuskannan myyntiin liittyvien tärkeiden periaatteellisten kysymysten vuoksi on jo jonkin aikaa toiminut epävirallinen ns. nelikantatyöryhmä, jossa edustettuina ovat olleet tilakeskuksen lisäksi kaupungin museo, kaupunkisuunnitteluvirasto ja rakennusvalvontavirasto. Ryhmän kokoontumisella on ollut merkitystä lähinnä tiedonkulun kannalta.

Uusi yleiskaava

Helsingin uusi yleiskaava on valmisteilla ja kaupungin väkiluku kasvaisiin esitetyn mukaan merkittävästi. Täydennysrakentaminen ja kaupunkirakenteen tiivistäminen ovat edellytyksiä ja keinoja kaupungin kasvulle. Tässäkin mielessä olemassa olevan rakennuskannan arviointi ajoissa on ensiarvoisen tärkeää.

Asemakaavasuojaus

Ensisijainen keino rakennuskannan säilyttämiseksi olipa kyse yksityisistä tai kaupungin omistamista rakennuksista on kaavasuojaus. Arvokkaat rakennukset tulisi suojella asemakaavoilla ja siinäkin mielessä olisi strategisesti tärkeää arvioida rakennuskantaa ajoissa ja kokonaisuutena. On todettava, että asemakaavat eivät suojelun suhteen ole tällä hetkellä ajan tasalla. Luotettava kaavatilanne helpottaisi merkittävästi rakennusvalvonnankin työtä.

Lopuksi

Asemakaavoittamattoman tai vailla kaavasuojausta olevan rakennuksen purkamista on vaikea estää, jos rakennus ei ole kulttuurihistoriallisesti erityisen arvokas, sillä ei ole käyttöä tai se on päässyt huonoon tai jopa korjauskelvottomaan kuntoon. Sinänsä rakennusten purkamista koskevien lupien käsittely on rakennusvalvonnassa hyvin prosessoitu ja purkamisluvista pyydetään asianmukaiset lausunnot.

Rakennuslautakunta puoltaa aloitteessa esitetyn kulttuuriperintöstrategian laatimista. Rakennusvalvontavirasto on valmis osallistumaan työhön.

Pöytäkirjanote kaupunginkanslialle.

LJ

18.8.2015

Lisätiedot:

Lauri Jääskeläinen, virastopäällikkö, puhelin 310 26220

Marjatta Uusitalo, kaupunkikuva-arkkitehti, puhelin 310 26350

Muutoksenhaku

Muutoksenhakukielto, kuntalain (365/1995) 91 §

LIITTEET

Liite 1 Allekirjoitettu valtuustoaloite Kvsto 25.3.2015 asia 15,
valtuutettu Laura Kolbe ja 23 muuta valtuutettua

ESITTELIJÄN PERUSTELUT

Lausuntopyyntö

Kaupunginkanslia on pyytänyt muun muassa rakennuslautakuntaa antamaan valtuutettu Laura Kolben ym. valtuustoaloitteesta kaupungin omistuksessa olevan rakennetun kulttuuriperinnön tulevaisuusstrategian laatimiseksi lausunnon.

Lausunnon määräaika on 30.9.2015.

Valtuustoaloite

Valtuutettu Laura Kolbe ja 23 muuta valtuutettua ovat tehneet 24.3.2015 seuraavan valtuustoaloitteen:

Viime viikkoina on mediassa saatu seurata purkunäytelmää, joka on Helsingin historiasta tuttu: rakennusperinnöltään arvokas entinen yksityishuvila oli päässyt kaupungin omistuksessa rapistumaan. Se oli ollut monenlaisessa, mutta runsaassa alikäytössä viime vuosikymmeninä. Fastholman nimellä tunnettu rakennus oli erityisesti nuorison kokoontumistilana. Vaikka kaupunki eri vaiheissa yritti luopua ja myydä rakennusta, ei uuden omistajan löytämisessä onnistuttu, muun muassa asemakaavassa olevien määräysten vuoksi.

Kun purkupäätöstä oltiin panemassa toteen, huvilalla tapahtunut konfrontaatio nousi uutisiin. Talon vallanneet nuoret eivät suostuneet poistumaan, ja paikalle kutsuttu virkavalta tukeutui voimatoimin. Tapaus nousi nopeasti suureen ja sosiaaliseen julkisuuteen, ja vastakkain asetui ns. kovat arvot (kaupunki) ja säilyttämishalukkuus (nuoret). Välittäjäksi joutunut nuorisoasiankeskus ei saanut tilannetta ratkaistua. Talon purkamisen kustannukset on arvioitu noin 70 000 euroksi.

Helsingiläisten tehtäväksi jäi seurata tapahtumien kehitystä vailla vaikutusmahdollisuuksia asiaan. Esiin nousi kysymys siitä, mitä Helsingissä

LJ

18.8.2015

voitaisiin tehdä, jotta tämänkaltaisia tilanteita ei enää ainakaan "puoli-vahingossa" tapahtuisi. Asetelma - kun kiinnostusta huvilaa kohtaa oli - edellytti joustavampaa, ja kulttuuriperintöä huomioivampaa asennetta sekä suurempaa joustoa (kaupungin taholta) kansalaisten aktiivisen toiminnan, hallintokuntien välisen yhteistyön ja rakennusperinteen vaalimisen sekä myös kaupunkihistorian näkökulmasta.

Kun uusi yleiskaava on valmisteilla, rakentaminen painottuu keskustan ulkopuolelle, joista vielä löytyy vanhoja esikaupunkiasumisen historiallisia kerrostumia ja vanhoja rakennuksia. Edellä olevan johdosta esitän kunnioittavasti, että Helsingin kaupunki ryhtyisi välittömästi toimenpiteisiin, joilla kaupungin eri rakentamiseen, kiinteistöhoitoon ja rakennusperintöön erikoistuneet hallintokunnat saataisiin laatimaan kaupungin omistuksessa olevan rakennetun kulttuuriperinnön tulevaisuusstrategia.

PÄÄTÖS

Rakennuslautakunta hyväksyi lausuntoehdotuksen.